

NOWELIZACJA ORDYNACJI PODATKOWEJ

redakcja naukowa

Bogumił Brzeziński, Wojciech Morawski

Bogumił Brzeziński, Hanna Filipczyk

Tomasz Janicki, Marek Kalinowski

Krzysztof Lasiński-Sulecki, Marian Masternak

Wojciech Morawski, Adam Nita, Agnieszka Olesińska

Janusz Orłowski, Ewa Prejs, Jowita Pustuł

MONOGRAFIE

NOWELIZACJA ORDYNACJI PODATKOWEJ

Zmiany wprowadzone ustawą
z dnia 10 września 2015 r.

redakcja naukowa

Bogumił Brzeziński, Wojciech Morawski

Bogumił Brzeziński, Hanna Filipczyk

Tomasz Janicki, Marek Kalinowski

Krzysztof Lasiński-Sulecki, Marian Masternak

Wojciech Morawski, Adam Nita, Agnieszka Olesińska

Janusz Orłowski, Ewa Prejs, Jowita Pustuł

MONOGRAFIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 maja 2016 r.

z uwzględnieniem zmian w Ordynacji podatkowej wprowadzonych ustawą z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1649 z późn. zm.), które wejdą w życie z dniem 1 lipca 2016 r. i 1 stycznia 2017 r.

Recenzent

Dr hab. Jacek Wantoch-Rekowski

Wydawcy

Iwona Kaczorowska

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Kinga Zajęc

Opracowanie redakcyjne

Beata Olędzka

Violet Design Wioletta Kowalska

Łamanie

Violet Design Wioletta Kowalska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN 978-83-264-8976-1

ISSN 1897-4392

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów / 11

Wprowadzenie do wydania książkowego / 15

Bogumił Brzeziński

O zmianach w ordynacji podatkowej / 17

Marek Kalinowski, Ewa Prejs

Organy podatkowe i ich właściwość / 20

1. Wprowadzenie / 20

2. Pojęcie organów podatkowych i ich rodzaje / 20

3. Właściwość organów podatkowych – zasady ogólne / 22

3.1. Właściwość miejscowa organów podatkowych / 23

3.2. Właściwość rzeczowa i funkcjonalna organów podatkowych / 27

3.3. Właściwość delegacyjna organu podatkowego / 28

3.4. Właściwość instancyjna / 32

3.5. Zmiana lub zachowanie właściwości miejscowej organu podatkowego / 33

4. Organy właściwe w sprawach interpretacji podatkowej / 35

5. Podsumowanie / 37

Wojciech Morawski, Tomasz Janicki

Urzędowe interpretacje prawa podatkowego / 38

1. Wprowadzenie / 38

2. Ogólne interpretacje prawa podatkowego / 38

3. Krajowa Informacja Podatkowa / 39

4. Przedmiot interpretacji indywidualnej / 41

5. Zbieg interpretacji ogólnej i indywidualnej / 43

6. Treść interpretacji indywidualnej / 50

7. Doręczenie interpretacji indywidualnej / 50
8. Korzystanie z interpretacji przez podatkową grupę kapitałową / 52
9. Wniosek wspólny / 53
10. Interpretacje wydawane zamawiającemu w rozumieniu
prawa zamówień publicznych / 55
11. Interpretacje samorządowe / 56
12. Podsumowanie / 57

Krzysztof Lasiński-Sulecki

Uprzednie porozumienia cenowe / 58

1. Wprowadzenie / 58
2. Decyzja w sprawie porozumienia / 58
3. Porozumienia dwu- i wielostronne / 59
4. Elementy wniosku / 61
5. Przebieg postępowania / 63
6. Obowiązki decyzji / 64
7. Podsumowanie / 65

Wojciech Morawski, Adam Nita

Zabezpieczanie wykonania zobowiązań podatkowych / 66

1. Wprowadzenie / 66
2. Zmiany w zakresie zabezpieczenia należności osób trzecich / 66
3. Zmiany w zakresie hipoteki podatkowej / 68
4. Zmiany w zakresie zastawu skarbowego – wprowadzenie / 70
5. Porządki w rejestrze zastawów / 71
6. Czy rejestr zastawów staje się jawny? / 72
7. Dostęp do danych zawartych w rejestrze zastawów / 74
8. Tryb wpisu / 75
9. Wygasanie zastawu skarbowego / 78
10. Podsumowanie / 81

Jowita Pustul

**Zwrot kwot nienależnie otrzymanych, naliczanie odsetek
za zwłokę, wygasanie zobowiązań podatkowych / 83**

1. Wprowadzenie / 83
2. Zwrot kwot otrzymanych nienależnie
lub w wysokości wyższej od należnej / 83

3. Odsetki za zwłokę / 87
  - 3.1. Uwagi ogólne / 87
  - 3.2. Podstawowa stawka odsetek za zwłokę / 88
  - 3.3. Obniżona stawka odsetek za zwłokę / 88
  - 3.4. Podwyższona stawka odsetek za zwłokę / 90
  - 3.5. Przepisy przejściowe / 92
4. Wygasanie zobowiązań podatkowych / 93
  - 4.1. Nabycie spadku przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego / 93
  - 4.2. Nowe formy płatności / 93
  - 4.3. Zasady zaliczania wpłat / 94
  - 4.4. Zapłata podatku przez osobę niebędącą podatnikiem / 95
5. Zaokrąglenia kwot / 98
6. Podsumowanie / 98

Janusz Orłowski

Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych i przedawnienie / 100

1. Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych / 100
  - 1.1. Nowe zasady odraczania lub rozkładania na raty zapłaty odsetek od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek / 100
  - 1.2. Zmiany w stosowaniu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych będących pomocą publiczną / 102
  - 1.3. Udzielanie z urzędu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych / 103
2. Przedawnienie / 104
  - 2.1. Przedawnienie prawa do ustalenia wysokości zobowiązania z tytułu przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych / 104
  - 2.2. Postępowanie upadłościowe a przedawnienie zobowiązań podatkowych / 104
  - 2.3. Bieg terminu przedawnienia a ratyfikowane umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania / 105
  - 2.4. Odpowiednie stosowanie przepisów o przedawnieniu / 107
3. Podsumowanie / 108

Bogumił Brzeziński, Hanna Filipczyk

Nadpłata / 109

1. Wprowadzenie / **109**
2. Stosunek między postępowaniami: w sprawie określenia zobowiązania podatkowego oraz stwierdzenia nadpłaty / **109**
3. Nadpłata a przedawnienie / **114**
4. Korekta deklaracji towarzysząca wnioskowi o stwierdzenie nadpłaty; zwrot nadpłaty w trybie bezdecyzyjnym / **116**
5. Uprawnienie do złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty / **118**
6. Reguły zwrotu nadpłaty / **120**
7. Pozostałe zmiany / **120**
8. Uwagi końcowe / **121**

Agnieszka Olesińska

Następstwo prawne spadkobierców / 123

1. Wprowadzenie / **123**
2. Zmiany dotyczące zakresu następstwa prawnego spadkobierców / **123**
  - 2.1. Możliwość ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego po śmierci podatnika / **124**
  - 2.2. Praktyczne konsekwencje nieprzejmowania obowiązku podatkowego przez spadkobierców / **128**
  - 2.3. Odpowiedzialność spadkobierców za podatek dochodowy wynikający z łącznego zeznania podatkowego / **128**
3. Orzekanie o zakresie odpowiedzialności lub uprawnień spadkobierców / **133**
4. Wątpliwości dotyczące indywidualnego rozliczenia zmarłego podatnika podatku dochodowego / **137**
5. Zasady zwrotu nadpłat spadkobiercom / **140**
6. Podsumowanie / **142**

Agnieszka Olesińska, Ewa Prejs

Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatkowe / 144

1. Wprowadzenie / **144**
2. Odpowiedzialność spółki osobowej, do której osoba fizyczna wniosła wkład w postaci przedsiębiorstwa / **144**
3. Odpowiedzialność współników spółek osobowych / **147**

4. Odpowiedzialność członków zarządu osób prawnych / **150**
5. Odpowiedzialność innych osób prawnych / **155**
6. Odpowiedzialność likwidatorów za zaległości podatkowe / **156**
7. Ogólne zasady odnoszące się do odpowiedzialności osób trzecich / **157**

Marek Kalinowski, Marian Masternak

Pełnomocnictwo w jurysdykcyjnym postępowaniu podatkowym / 163

1. Uwagi wprowadzające / **163**
2. Pełnomocnictwo ogólne / **164**
3. Umocowanie kuratora wyznaczonego dla osoby niezdolnej do czynności prawnych lub osoby nieobecnej oraz dla osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, która nie może prowadzić swoich spraw wskutek braku powołanych do tego organów / **167**
4. Pełnomocnictwo szczególne / **170**
5. Umocowanie do działania agenta celnego / **171**
6. Pełnomocnik dla osoby nieobecnej wyznaczony przez organ podatkowy / **172**
7. Pełnomocnictwo do doręczeń / **173**
8. Zasady techniczne ustanawiania pełnomocnika oraz uwierzytelniania pełnomocnictwa / **174**

Marek Kalinowski, Marian Masternak

Doręczenia w postępowaniu podatkowym / 178

1. Wprowadzenie / **178**
2. Zasada oficjalności doręczeń / **180**
3. Forma pisma będącego przedmiotem doręczeń / **181**
4. Sposoby doręczeń / **183**
5. Podmioty dokonujące doręczania pism / **186**
6. Zasady doręczania pism w formie dokumentu elektronicznego / **188**
7. Miejsce doręczenia / **191**
8. Informowanie organu podatkowego o zmianie adresu / **193**
9. Tryby doręczania pism / **196**
10. Doręczenie zastępcze / **197**
11. Doręczenie przez tzw. awizowanie / **201**

12. Doręczenie na adres skrytki pocztowej / **202**
13. Szczególny tryb doręczania pism adresatom niebędącym osobami fizycznymi w przypadku podania adresu nieistniejącego, wykreślonego z rejestru lub niezgodnego z rejestrem / **203**

Ewa Prejs

Czynności sprawdzające i kontrola podatkowa / 206

1. Wprowadzenie / **206**
2. Rozszerzenie zakresu czynności sprawdzających / **207**
3. Zasady dokonywania korekty deklaracji przez organ podatkowy z urzędu / **214**
4. Czynności sprawdzające u kontrahenta podatnika / **216**
5. Stosowanie przepisów o postępowaniu jurysdykcyjnym do czynności sprawdzających / **219**
6. Osoba wyznaczona do reprezentowania w zakresie kontroli podatkowej / **219**
7. Dopuszczalność ponownego wszczęcia kontroli podatkowej / **223**
8. Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej / **224**
9. Wszczęcie kontroli podatkowej / **226**
10. Przebieg kontroli podatkowej / **227**
11. Protokół kontroli podatkowej i obowiązek informacyjny / **228**
12. Podsumowanie / **230**

Autorzy / **233**

Wykaz skrótów

- dyrektywa 2006/112** dyrektywa 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006 r., s. 1, z późn. zm.)
- k.c.** ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.p.c.** ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.r.o.** ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.)
- k.s.h.** ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)
- o.p.** ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
- p.p.s.a.** ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.)
- pr. rest.** ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978 z późn. zm.)
- pr. up.** ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm.)
- pr. stow.** ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1393 z późn. zm.)

rozporządzenie nr 904/2010	rozporządzenie Rady (UE) nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku od wartości dodanej (Dz. Urz. UE L 268 z 12.10.2010 r., s. 1, z późn. zm.)
r.r.z.s.	rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie rejestru zastawów skarbowych oraz Centralnego Rejestru Zastawów Skarbowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 152)
u.a.p.	ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej (Dz. U. poz. 1269 z późn. zm.)
u.i.d.p.	ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1114)
u.k.w.h.	ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.)
u.p.d.o.f.	ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
u.p.e.a.	ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 599)
u.p.t.u.	ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.)
u.s.g.	ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446)
ustawa nowelizująca z dnia 10 stycznia 2014 r.	ustawa z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 183 z późn. zm.)
ustawa nowelizująca z dnia 16 stycznia 2015 r.	ustawa z dnia 16 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz. U. poz. 251)

---

ustawa nowelizująca z dnia 10 września 2015 r.	ustawa z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1649 z późn. zm.)
ustawa nowelizująca z dnia 25 września 2015 r.	ustawa z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1923)
ustawa nowelizująca z dnia 16 grudnia 2015 r.	ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o administracji podatkowej oraz ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2184)
u.s.u.s.	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 121 z późn. zm.)
u.ś.u.d.e.	ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1422 z późn. zm.)
u.z.e.i.p.	ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 476)
u.z.r.r.z.	ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 297)
uzasadnienie projektu ustawy nowelizującej z dnia 10 września 2015 r.	uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw, Sejm VII kadencji, druk sejmowy nr 3462

Wprowadzenie do wydania książkowego

Szeroko zakrojone i niejednokrotnie daleko idące nowelizacje ordynacji podatkowej są dla prawnika zajmującego się prawem podatkowym niemal codziennością. W istocie rzeczy co kilka lat trzeba zapoznawać się z nową, poprawioną wersją tej zasadniczo dość kiepskiej ustawy. Wystarczy wspomnieć obszerną nowelizację z 2002 r. czy tzw. nowelizację wrześnieową z 2005 r. Obraz uzupełniają nowelizacje o węższym zakresie bądź zupełnie incydentalne.

Przepisy nowelizacji ordynacji podatkowej, które zostały wprowadzone ustawą z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1649 z późn. zm.), zawierają zmiany na tyle istotne, że wymagają zarówno uważnej analizy, jak i komentarza przybliżającego ich charakter. Temu poświęcona jest niniejsza publikacja. Powstała ona na podstawie cyklu artykułów opublikowanych w Przeglądzie Podatkowym od listopada 2015 r. do kwietnia 2016 r. W trakcie przygotowywania niniejszej publikacji zostały one zaktualizowane i poprawione. Ich Autorzy to pracownicy naukowci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Niezależnie od pełnionych funkcji akademickich wszyscy oni mają duże doświadczenie i dorobek praktyczny w zakresie prawa podatkowego.

Prof. dr hab. Bogumił Brzeziński
Dr hab. Wojciech Morawski, prof. UMK

O zmianach w ordynacji podatkowej

Pracom Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego nad projektem nowej ordynacji podatkowej towarzyszyły prowadzone w 2015 r. równoległe prace legislacyjne nad zmianami w obecnie obowiązującej ordynacji podatkowej. Ich efektem są dwie uchwalone przez parlament ustawy nowelizujące. Pierwsza, obszerna, będąca rezultatem inicjatywy rządowej, zawiera znaczną liczbę przepisów korygujących kształt rozmaitych instytucji ogólnego prawa podatkowego zawartych w ordynacji podatkowej¹. Druga, będąca rezultatem inicjatywy ustawodawczej Prezydenta RP, wprowadziła do systemu prawa m.in. zasadę rozstrzygania wątpliwości interpretacyjnych, których nie da się usunąć w standardowym procesie wykładni prawa, na korzyść podatnika². Ograniczone zmiany w ordynacji podatkowej miały wprowadzić także nowa ustawa o administracji podatkowej³. Ostatecznie wejście w życie większości zawartych w niej zmian zostało odłożone – na razie – do dnia 1 lipca 2016 r., a perspektywy projektu tej ustawy nie są jasne z uwagi na trwające prace nad powołaniem Krajowej Administracji Skarbowej, która w istotny sposób może zmienić obecny model administracji podatkowej.

Setki zmian, jakie od wejścia w życie ordynacji podatkowej do czasów współczesnych wprowadzono do treści jej przepisów, wywarły duży wpływ na obecny kształt ustawy. Bez obawy popełnienia błędu można stwierdzić,

---

¹ Ustawa z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1649 z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1197).

³ Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o administracji podatkowej (Dz. U. poz. 1269 z późn. zm.).

że suma powierzchni tekstu nowych przepisów, jakie wprowadzono do ordynacji podatkowej od momentu jej wejścia w życie (a nawet jeszcze przed jej wejściem w życie!), jest większa niż powierzchnia jej tekstu pierwotnego. Niektóre przepisy nie zmieniły się wcale, inne – kilkakrotnie. Dodano całe rozdziały do ustawy.

Nie można mieć pretensji do ustawodawcy, że dokonuje tak licznych zmian w ordynacji podatkowej. Są one po części „wymuszone” przez rzeczywistość, częściowo zaś są konsekwencją archaicznej postaci i nieuporządkowanej struktury zarówno przepisów, jak i niedoskonałego kształtu instytucji prawnych obowiązującej ordynacji podatkowej. Można natomiast mieć pretensje o to, że myśl o nowej ordynacji podatkowej została podjęta tak późno.

Liczba i zakres dotychczasowych zmian we wskazanej wyżej ustawie spowodowały erozję formy prawnej ogólnego prawa podatkowego. Ordynacja podatkowa zaczyna załamywać się pod własnym ciężarem, nabierając jednocześnie zwyrodniałych pod względem legislacyjnym kształtów. Prowadzi to do ograniczenia przejrzystości przepisów, wzrostu niedookreśloności prawa i w konsekwencji zmniejszenia bezpieczeństwa prawnego obywatela. Skutek może być taki, że przepisy nowe, w zamierzeniu ułatwiający życie i pracę podatnika oraz poprawiające możliwości funkcjonowania administracji podatkowej, sprawią kłopoty w przeszłości.

Wszystkie zmiany wprowadzone do ordynacji podatkowej wywołują mniej lub bardziej istotne skutki praktyczne. Na pierwszy rzut oka większość zmian to zmiany usprawniające system, usuwające istniejące dysfunkcjonalności, dostosowujące do zmieniającej się rzeczywistości. W sporym zakresie zmiany były pożądane, niekiedy wręcz niezbędne. Wszystkie warte są uwagi co najmniej z dwóch powodów.

Po pierwsze, każda zmiana przepisu, czy też wprowadzenie nowego, zmienia kształt instytucji prawnej, którą ten przepis buduje. Zadaniem komentatora jest nie tylko objaśnienie przepisu jako takiego, ale także identyfikacja jego znaczenia w obrębie instytucji, której on dotyczy. Porównanie przepisu nowego i przepisu w postaci dotychczasowej pozwala niekiedy na objaśnienie znaczenia przepisu nowego (jedna z wersji wykładni historycznej).

Po drugie, nowy przepis to nie tylko nowa treść normatywna, ale także nowy kontekst interpretacyjny dla innych, niezmiennych przepisów. Może być tak, że zmiana przepisu „załatwia” jeden problem, ale tworzy dwa inne, których projektodawca nie przewidział. Przepis nowy zmienia bowiem w większym lub mniejszym stopniu znaczenie innych przepisów. Przestrogą przed lekceważeniem tego „wtórnego” oddziaływania przepisów może być zamieszanie, jakie powstało w latach 90. XX w. na skutek beztrudnej zamiany przez ustawodawcę frazy o „decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego” na frazę o „decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego” w art. 45 ust. 6 u.p.d.o.f.

Na zakończenie jeszcze jedna uwaga dotycząca wprowadzonej w ubiegłym roku do ordynacji podatkowej zasady rozstrzygnięcia wątpliwości interpretacyjnych na korzyść podatnika. Tutaj zagadkowe jest to, jak niewinny w istocie przepis, nawiązujący raczej do kultury administrowania i będący jakimś ogólnym wskaźnikiem stosunku państwa do obywatela, mógł wywołać fale krytyki płynące z rozmaitych stron – urzędników podatkowych z ministerialnymi figurami włącznie, profesorów ekonomii, a nawet kryminologii (!), uważających, że są kompetentni w sprawach opodatkowania, a także sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego. Takie nagromadzenie nierozsądnych argumentów pojawia się stosunkowo rzadko, co stwarza niepowtarzalną okazję do przeprowadzenia nad tym zjawiskiem badań psycho- i socjologicznych. Te trzeba jednak zostawić specjalistom.

Dobrze jednak się stało, że zasada ta ostatecznie w ordynacji podatkowej znalazła miejsce. Pozwoli to z czasem dokonać oceny zasadności argumentów jej przeciwników. Być może rychło zmienią swój pogląd na tę kwestię. Jedno jest pewne – żadnego armagedonu podatkowego nie będzie, a każdy ośmiesza się na własny rachunek. Jeżeli cokolwiek można się obawiać, to tego, że zasada zostanie w praktyce zignorowana przez sądy administracyjne, tak jak w znacznej mierze ignorowały one dotąd tę zasadę (jako element kultury prawnej), uznawaną przecież przez Trybunał Konstytucyjny za jedną z podstawowych zasad prawa podatkowego.

„Przeгляд Podatkowy” świętuje jubileusz 25-lecia istnienia!

Już od ćwierć wieku dostarcza Czytelnikom informację podatkową najwyższej jakości.

PRZEGLĄD PODATKOWY ²⁵ lat

Publikacja przybliży zasady stosowania przepisów Ordynacji podatkowej, które zostały wprowadzone ustawą z dnia 10 września 2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1649 z późn. zm.). Powstała na podstawie cyklu artykułów opublikowanych w „Przeглядzie Podatkowym” od listopada 2015 r. do kwietnia 2016 r., zaktualizowanych i uzupełnionych na potrzeby książki.

W monografii omówiono m.in. następujące zagadnienia:

- znowelizowane zasady zwrotu środków pieniężnych otrzymanych od organu podatkowego w wysokości nienależnej lub wyższej od należnej,
- zmienione zasady obliczania odsetek za zwłokę i wygasania zobowiązań podatkowych,
- nadpłata podatku,
- zmiany dotyczące regulacji odnoszących się do czynności sprawdzających i kontroli podatkowej,
- porozumienia w sprawie cen transakcyjnych,
- odpowiedzialność spadkobierców.

„Wszystkie zmiany wprowadzone do Ordynacji podatkowej wywierają bardziej lub mniej daleko idące skutki praktyczne. Na pierwszy rzut oka większość zmian to zmiany usprawniające system, usuwające istniejące dysfunkcjonalności i dostosowujące je do zmieniającej się rzeczywistości. W sporym zakresie zmiany były pożądane, niekiedy wręcz niezbędne”.

Ze wstępu prof. dr. hab. Bogumiła Brzezińskiego

„Należy podkreślić, że autorzy dokonali nie tylko analizy zmian do Ordynacji podatkowej, ale poddali je także pogłębionej analizie teoretycznej. Wskazali również na konsekwencje dla praktyki w zakresie stosowania prawa podatkowego”.

Dr hab. Jacek Wantoch-Rekowski

9 788326 489761 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-264-8976-1

9 788326 489761

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

WOLTERS KLUPER POLECA

**PRZEGLĄD
PODATKOWY**